

Informace z jednání Komoditní rady pro obiloviny a olejniny při AK ČR ze dne 26. 3. 2025

2.4.2025 - | Akademie věd České republiky

Co se týká pšenice, lze v letošním roce podle první prognózy očekávat opět celosvětově rekordní sklizeň. Podle odhadu International Grains Council dosáhne celkového objemu 807 milionů tun, navíc by se měly zvýšit zásoby a dosáhnout úrovně 143 milionů tun. Loňská sklizeň v Evropské unii po upřesnění, podle Amerického ministerstva zemědělství, klesla na 121 milionů tun, tedy meziročně méně o 14 milionů tun. Co se týká ceny, tak na burze po sklizni neměla příliš velké výkyvy, pohybovala se na úrovni 235 €/t (+/-5 €), tedy v malých výkyvech, ale od poloviny února začala cena na světových burzách klesat. Vliv má kromě pozitivní prognózy pro letošní rok také politika amerického prezidenta Donalda Trumpa ve směru stanovování cel na ochranu trhu USA a vyjednávání o míru na Ukrajině. Předseda komoditní rady označil odhady za první prognózy, jako obvykle příliš optimistické.

Rovněž světová produkce kukuřice je prognózována na rekordní úrovni, International Grains Council ji odhaduje na 1269 milionů tun a zásoby se po loňském poklesu opět zvýší na 280 milionů tun. V zemích Evropské unie došlo v loňském roce podle ministerstva zemědělství USA k poklesu na 58 milionů tun. Celosvětově byl loňský rok pro kukuřici slabší, produkce klesla na 1214 milionů tun, tím klesly také zásoby, proto cena na světových burzách rostla. I u této komodity ceny ovlivňuje celní válka mezi Spojenými státy, Čínou a Kanadou.

Původní prognóza sklizně sóji přes 425 milionů tun byla postupně snižována, aktuálně Oil World udává loňskou sklizeň ve výši 417 milionů tun. I tak to však je meziročně o 22 milionů tun více a jedná se o rekordní sklizeň, která cenu sóji stlačila dolů.

U řepky došlo v loňském roce k výraznému propadu světové produkce, podle Oil World meziročně o 5,33 milionu tun na 75 milionů tun. Pokles nastal hlavně v zemích Evropské unie, z předloňských 20 milionů na necelých 17 milionů tun, což je snížení o 3,34 milionu tun. V EU dojde k poklesu zásob na polovinu, sníží se celkové zpracování řepky a počítá se s rekordním dovozem, což nebude jednoduché. Přichází v úvahu Kanada, na kterou uvalila Čína vysoká cla, jako reciproční opatření za cla ze strany Kanady na dovoz elektromobilů z Číny. Další vliv má také nevyzpytatelná obchodní politika amerického prezidenta. Situace je nepředvídatelná, trh je napjatý, cena řepky během chvíle dramaticky oslabila, ale během 14 dnů se prakticky dostala na původní úroveň. Poptávka po řepce je dobrá, cena na českém trhu je vyšší než na světové burze.

Co se týká situace v České republice, v produkci pšenice i dalších obilovin a olejnin nastal loni propad, který byl nezvykle velký. Propad pšenice byl v loňském roce 630 tisíc tun, celkový pokles produkce obilovin byl 680 tisíc tun. Pokles produkce a vysoký export obilovin v posledním období rychle vyřešily vysoké zásoby z předchozích let, které se vrátili k normálnímu stavu.

Na základě osevní plochy a pětiletého průměru výnosu podle Českého statistického úřadu, lze odhadovat letošní produkci pšenice, která bude vyšší než loni a může se blížit k 5 milionům tun. Pokles produkce může naopak nastat u produkce ozimého ječmene vzhledem ke snížení osevní plochy. U řepky ČSÚ uvádí pokles plochy o 1 tisíc hektarů, ale jedná se o odhad osevní plochy řepky

před zaorávkami na jaře 2025. Obvykle zaoráváme cca 10 000 hektarů, což znamená, že pokles sklizňové plochy bude vyšší.

V letošní zimě se pěstitelé potýkali s mrazy na jedné straně a absencí sněhové pokrývky na straně druhé. Nástup jara nebyl tak časný jako v loňském roce, ale velké problémy může způsobit již dlouhodobý nedostatek vody v půdě, pokud v horizontu 2 až 3 týdnů nezaprší. Sucho je velkým potenciálním problémem v celé střední Evropě. S tím také souvisí možné problémy s přemnožením hraboše polního. V některých oblastech, například kolem řeky Blanice v jižních Čechách, bude nutné počítat se zaorávkami. Z těchto důvodů komoditní rada odhaduje letošní produkci řepky na 1 až 1,1 milionu tun.

Zástupce Ústavu zemědělské ekonomiky a informací informoval o šetření skladovacích kapacit v Česku. U zemědělců by mělo probíhat přes léto. Celkové výsledky by měly být k dispozici v říjnu. Podle dosavadních zjištění jsou stále v provozu i sýpky z válečných dob, které jsou v dobrém stavu a plně funkční. V rámci diskuze bylo tématem prezentování informací o trhu s obilovinami a olejinami v médiích.

Termín příštího jednání bude upřesněn, předpokládáme červen.

Úřad AK ČR

<https://www.akcr.cz/txt/informace-z-jednani-komoditni-rady-pro-obiloviny-a-olejniny-pri-ak-cr-ze-dne-26-3-2025>